

Uzun yıllardan beridir uluslararası literatürdeki bilgiler ışığında annenin gebelik ve doğum sayısı, bebeklerinin ölüm riski ve anne ile bebeğinin sağlık hizmetlerine ulaşamaması arasındaki ilişkinin varlığının gösterildiğini biliyoruz. Ülkemizde de Türkiye'yi temsil eden bir örnek üzerinde, 2008 yılında gerçekleştirilip, 2009 yılında Hacettepe Nüfus Etüdleri Entitüsü, Sağlık Bakanlığı ile DPT ve TÜBİTAK'ın logolarının bulunduğu bir kitapta-raporda yer alan konuyla ilgili son verilere sahibiz. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması-2008 olarak adlandırılan bu çalışmanın konuyla ilgili bazı verilerini iki ayrı tablo şeklinde paylaşıyoruz.

Tablo 1. Son on yıldaki ölümlerin doğum sırasına göre dağılımı(binde)- Türkiye 2008

Doğum sırası	NN	PNN	BÖH	ÇÖH	5YAÖH
1	13	7	21	5	26
2-3	12	10	22	7	28
4-6	23	17	40	12	52
7+	30	17	47	17	63
Türkiye	15	11	26	8	33

NN:neonatal ölüm hızı, PNN:post neonatal ölüm hızı, BÖH:bebek ölüm hızı, ÇÖH:çocuk ölüm hızı, 5YAÖH:beş yaş altı ölüm hızı

Tablo 2. Son beş yıldaki bazı sağlık hizmet ve sağlık durumu göstergelerinin doğum sırasına göre dağılımı

Doğum sırası	DÖBA	DSBA	SKDD	SPOD	DDA	TA
1	1.6	10.7	4.1	3.1	9.8	82.4
2-3	7.1	12.4	7.8	6.8	10.2	85.1
4-5	16.7	28.1	20.4	16.8	17.3	65.2
6+	26.9	38.2	29.1	35.3	17.2	59.6
Türkiye	7.8	15.5	10.3	8.7	11.0	80.5

DÖBA: doğum önesi bakım alamama, DSBA: doğum sonrası bakım alamama, SKDD: sağlık kuruluşu dışında doğum, SPOD: sağlık personeli olmadan doğum, DDA: düşük doğum ağırlıklı doğum, TA: tam aşıllı çocuk,

Sağlık Bakanlığı'nın da içinde yer aldığı kurumlar tarafından gerçekleştirilmiş olan söz konusu araştırmanın verilerine göre, 2008 yılından önceki on yıl içerisinde doğum sırası arttıkça; neonatal ölüm hızı, post neonatal ölüm hızı, bebek ölüm hızı, çocuk ölüm hızı ve beş yaş altı ölüm hızı artmıştır. Araştırma tarihinden önceki son beş yıl içinde de aynı şekilde doğum sırası arttıkça gebe ve annelerin hem doğum öncesi hem doğum sonrası bakım alamama, sağlık kuruluşunda doğum yapamama ile sağlık personeli olmadan doğum yapma sıklığı da artmıştır. Yine son beş yıl içerisinde, doğum sırası arttıkça bebeklerin 2500gr'ın altında doğma sıklığı artmış, tam aşıllı çocuklar ise azalmıştır.

Bakanlığı'nın üçüncü dönemini yürütmekte olan, çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, Prof.Dr. Recep Akdağ'ın Sağlık Bakanlığı'nın ikinci döneminde gerçekleştirilmiş olan söz konusu araştırma hatalı, verileri yanlış mıdır? Hatalıysa ve/veya yanlışsa neden kamuoyu uyarılmamış? Söz konusu araştırmanın sonuçlarının kullanımına neden göz yumulmuştur?

Eğer yukarıda sorduğumuz soruların yanıtı hayır ise; 2002 yılından günümüze değin Sağlık Bakanlığı görevini yürüten, editörlüğünde Türkçe ve İngilizce birçok kitap basılan Prof.Dr. Recep Akdağ neden bu bilgileri Başbakan Recep Erdoğan'a anlatmıyor-anlatamıyor? Kendi hükümetleri döneminde, Bakanlığın da içinde yer aldığı kurumlarca gerçekleştirilmiş araştırmanın sonuçları açıktır: 'Uluslararası literatürdeki bilgilere benzer olarak ülkemizde de doğum sırasındaki artış ile bebek ve çocuk ölümlülüklerindeki artış birlikte seyretmektedir. Doğum sırasındaki artış ile gebe, anne ve bebeklerin sağlık hizmetlerinden yararlanamaması birlikte seyretmektedir.' Anneleri daha önce çok sayıda doğum yapmış olan bebek ve çocukların daha yüksek ölüm riskine maruz kaldıkları yasalasmış bir bilimsel bilgidir. Yüksek doğum sırası, üç veya daha fazla doğum yapıldıktan sonra doğan bebekler için kullanılmaktadır. Bu doğumlar kaçınılabilecek doğumlardır. Bunun içindir ki, konuyla ilgili çalışmalar kaçınılabilecek doğumları konu almakta ve bu alanda yaşananları ortaya koyup, bunlar engellenebildiğinde toplumun kazanacakları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Buna karşın, Başbakan Recep Erdoğan önceleri üç olan çocuk sahipliği önerisini dörde-beşe çıkartmıştır.

Ocak 2013 tarihinde bununla da yetinmemekte, üreme sağlığı hizmetlerini ve uygulayıcılarını, konuyla ilgili politika üretmeleri, yasal düzenlemeleri ve katkıda bulunanları 'ülkemizi kısırlaştırmakla' suçlamaktadır. Eğer bilmediğimiz, bilemediğimiz başkaca bir niyetleri, hedefleri yoksa bu yol bebeklerimiz, çocuklarımız, gebelerimiz, annelerimiz için ölümlüdür, acıdır. Hiçbir hedef bebeklerimizin, çocuklarımızın ölümüne, annelerimizin acılarına rağmen tercih edilemez, edilmemelidir. Bu politika bir an önce değiştirilmelidir.

AKP Hükümeti; Sağlık Bakanı, çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, Prof.Dr. Recep Akdağ'ın bazen sessiz kalarak bazen de 'mahçup' ifadelerle destek sunduğu Başbakan Recep Erdoğan'ın geleneksel değerlerden de yararlanmak adına "Doğura bildiğiniz kadar doğurun... Çocuğu veren rızkını da verir." sözleriyle kamuoyu ile paylaştığı; nüfusu artırıcı (pronatalist) politikalara geçiş için büyük kararlılık içerisinde. Yukarıda paylaştığımız bilimsel bilgiye karşın, ölümü ve acıyı göze almalarının nedeni ne? Nüfusumuz azalmıyor. Böyle devam ederse azalacağı da yok. Ancak tüm dünyada olduğu gibi nüfusumuz yaşıyor. Yaşlanmaya da devam edecek. Çünkü her şeye rağmen, dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler ölümleri azaltıyor. Günümüzde nüfusun yaşlanmasının temel nedeni doğurganlığın azalması değil, ölümlülüğün azalmasıdır. Peki, sır olmayan bütün bu bilgilere karşın AKP Hükümeti'nin hedefi ne? Kime ne sözü verdi(ler)?

Hedef tümüyle ekonomiktir. Türkiye'yi geleceğin Çin'i, Tayland'ı vb. ülkeler gibi ucuz emek-gücü cenneti yapabilmektir. Engels'in de yazdığı 1840'ların İngiltere'sindeki gibi, sanayileşmenin ana motorunu, artık nüfusu büyütebilmenin peşindeler. Kadın, kuluçka makinesi olacak ki işsizler, yedekler ordusu azalmayacak, aksine artacak ki emek pazarında patronların hâkimiyeti sürebilsin. İşçi, köylü, yoksul çocukları bir dilim ekmeğin için birbirleriyle yarışsınlar. Ölümü göze alabilsinler. Patronlar para kazanmaya devam edebilsinler.

Otuz yılı aşkın bir süredir yürütülmekte olan kapitalizm güncellenmesi ve yeniden yapılandırılması sürecinde 'yeni' insanını da yarattı. Daha doğrusu var olanı çoğalttı. Diğer yandan da toplumsal yaşamı muhafazakarlaştırdılar. Kriz, derinleşerek sürüyor. Bununla birlikte, her zaman olduğu gibi; krizin aşılabilmesiyle ilgili her türlü bedeli emekçi sınıflara ödetmek için ortak tutumları devam ediyor; sınıfa saldırıları yoğunlaşarak sürüyor. Bu süreç doğal olarak sınıfa, insana rağmen yürütülüyor. AKP, bizdeki yüzü. Türkiye'de, 2002 genel seçimlerinden bugünlere değin önceden bildiğimiz hükümet-iktidar-devlet ayrımı tümüyle ortadan kalktı. Hükümet de, iktidar da, devlet de tek; AKP.

Türkiye'de AKP ve karşı sınıfın saldırılarının pervasızlaştığı, açık faşist saldırıya dönüştüğü bir dönemi yaşıyoruz. Önümüzdeki dönemde, öncelikle AKP'nin ve karşı sınıfın gün geçtikçe artan baskısını "ortak hareket için" birleştirici etkiye dönüştürebilme potansiyeline sahip bir siyasal yapılanmaya gereksinimimiz var. Bu yapılanmayı; yalnızca karşı çıkmaya yönelik olarak değil, taleplerimiz ve iktidar olmak için mücadeleyi hedefleyecek biçimde örgütlemeliyiz. Ancak, 'herkes' sıranın kendisine gelmesini bekler gibi sessiz. Bu tablo daha ne kadar sürecek?

Fazla sürmemesine katkısı olur umuduyla, bir ayna olarak; yirminci yüzyılın anıt-romanları arasında yerini alan Elias Canetti'nin Avrupa'nın büyük bölümünde faşizmin yaşanmaya başladığı, İkinci Dünya Savaşı başlamadan kısa süre önce yazdığı, Körleşme adlı eserinin bugünleri anlamak-anlamlandırmak adına okumayanlarca okunmasını, önceden okumuş olanlarca da güncellenmesini öneriyor olmamızı lütfen saygısızlık olarak değerlendirmeyin. Romanı, çevirmeni Ahmet Cemal'in satırlarından alıntıyla özetleyelim: '..... Romanın başkişisi Profesör Kien, içinden geldiği, ama yok saydığı bir dünyada salt kendi kafasının içine ve kendi evinin dört duvarı arasına kapanarak ve elde edebildiği bir bilgi dağarcığıyla var olabileceğine inanır. Gelgelelim yazgısı, insan gerçeğinin ve yaşamının yok sayıldığı her ortamda kendini gösteren yazgıdan farklı olmaz; kendini 'üstün insan' sayan, kendisinden başka kimseye neredeyse yaşama hakkını bile fazla gören Kien, ayağının altında ezdiği sineklerden daha aşağı gördüğü kimi insanların oyuncağı olup yıkıma sürüklenir. Romanın ikinci başkişisi olan kahya kadın Threse, sıradanlıktan gelip, sıradanlıktan tek çıkış yolunu bireysel nicelikteki bir faşizmde arayan insan tipini simgeler. Threse'nin, faşizmin egemen olduğu ülkelerde, insanların sırf ırk farklılığı nedeniyle en korkunç biçimde aşağılanmasına, dahası ölüm kamplarına götürülmesine ses çıkartmayan, böylece de sessiz ve derinden amansız birer pasif faşiste dönüşen bir zamanların 'halim selim' vatandaşlarını temsil' ediyor. 'Körleşme, var olan koşullar altında, insanın insan olma onuruna aykırı düşen tüm buyurganlıklarla hesaplaşmak isteyen, sesini belki her zaman yükseltmeyen ya da türlü nedenlerle yükseltme olanağı bulamayan ama düşünmeyi, tanığı olduğu dünyayla hesaplaşmayı da gereksinim sayan sessiz bir çoğunluğa seslenmiştir. Bu çoğunluk, ... paylaşımcılıktan uzak, kendi iç dünyalarına sıkıca kapanmış kimi aydınların yüzlerini gören bir çoğunluktur.'

Kapitalizm Kadın ve Kürtaj dosyamızın ikinci sayısını, Türkiye, Birleşik Krallık, ABD, Ortadoğu-Afrika ülke örnekleri yazılarıyla sizlerle paylaşıyoruz. Son günlerde, özellikle Başbakan tarafından hız verilen nüfusun artırılması yönündeki gayretlerin ülkemizle ilgili hem demografi hem de sağlık alanındaki bilimsel bilgiler ışığında değerlendirilmesine olanak yaratacak bilimsel bilgilere ulaşmamızı sağlayacak iki makelemiz de bunlar arasında yer alıyor. Sayfa sınırı nedeniyle yer veremediğimiz dosya yazılarımızı gelecek sayımızda paylaşacağız. Dostlukla...